

POSTANOWIENIE

Dnia 26 lutego 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Eugeniusz Wildowicz (przewodniczący)

SSN Krzysztof Cesarz

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek (sprawozdawca)

w sprawie **M. N.**

skazanego z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 26 lutego 2019 r.,

wniosku obrońcy skazanego o wznowienie postępowania karnego zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 29 maja 2018 r., sygn. akt II AKa [...],

utrzymującym w mocy co do skazanego M. N. wyrok Sądu Okręgowego w W. z dnia 17 listopada 2017 r., sygn. akt XII K [...],

p o s t a n o w i ł:

1. oddalić wniosek;
2. zwolnić skazanego M. No. od zapłaty kosztów sądowych postępowania wznowieniowego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 17 listopada 2017 r. w sprawie o sygn. akt XII K [...], Sąd Okręgowy w W. uznał M. N. winnym tego, że w bliżej nieustalonym czasie jednak nie wcześniej niż w czerwcu 2010 r. i nie później niż do dnia 13 września 2010 r. w W., działając wspólnie w porozumieniu z H. R., z góry powziętym zamiarem w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, usiłowali doprowadzić Z. P. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem znacznej wartości w kwocie 298 000 złotych, to jest sprzedaży mieszkania mieszczącego się przy ul. R. [...]

m. [...] w W. poprzez wyzyskanie niezdolności do należytego pojmowania przedsiębranego działania przez wyżej wymienionego oraz między innymi poprzez doprowadzenie do podpisania umowy przedwstępnej wymienionego lokalu mieszkalnego stanowiącego własność Z. P., lecz zamierzonego celu nie osiągnęli ze względu na nieuzyskanie niezbędnych dokumentów ze spółdzielni Lokatorsko – Własnościowej „[...]” w W., co spowodowało odstąpienie przez kupującego od podpisania przyrzeczonej umowy, tj. czynu z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. i skazał oskarżonego na karę 3 lat pozbawienia wolności.

Wyżej wskazany wyrok został zaskarżony apelacjami obrońców oskarżonego M. N.. Wskutek złożonych apelacji, Sąd Apelacyjny w [...] wyrokiem z dnia 29 maja 2018 r., w sprawie o sygn. akt II AKa [...], utrzymał w mocy wyrok sądu I instancji wobec oskarżonego M. N..

Z wnioskiem o wznowienie postępowania karnego wystąpiła obrońca skazanego M. N.. Wskazując na podstawę wznowienia z art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k., obrońca wniosła o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w W. w części dotyczącej skazanego M. N. i uniewinnienie go, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego orzeczenia w tej części i przekazanie sprawy właściwemu sądowi do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu wniosku podniesiono, że po wydaniu orzeczenia ujawniły się nowe dowody wskazujące na to, że skazany nie popełnił przypisanego mu czynu. Zdaniem skazanego podstawa wznowienia jest uzasadniona tym, że nie przeprowadzono dowodów z zeznań następujących świadków: P. P. (lekarz), A. M., J. R. (pielęgniarki) oraz J. N., P. N., B. R., E. Ź., W. Z. i M. Z. (faktyczni opiekunowie pokrzywdzonego). Ponadto obrońca podniósł, że podstawą wznowienia jest również fakt wydania w sprawie błędnej opinii sądowo – psychiatrycznej w kwestii stanu zdrowia psychicznego oskarżonego. Konieczności wznowienia postępowania wnioskodawczyni upatrywała ponadto we wszczęciu postępowania wyjaśniającego przez Rzecznika Praw Pacjenta odnośnie naruszenia praw pacjenta podczas pobytu skazanego na Oddziale Psychiatrii Sądowej Szpitala i Ambulatorium Zakładu Karnego [...] w Ł., gdzie przeprowadzono badania i wydano opinię co do stanu zdrowia skazanego.

W pisemnej odpowiedzi na wniosek Prokurator Prokuratury Krajowej wnioś o jego oddalenie.

Dnia 18 lutego 2019 r. do Sądu Najwyższego wpłynęło stanowisko skazanego co do odpowiedzi Pokuratora Prokuratury Krajowej na wniosek o wznowienie. Skazany podtrzymał żądanie wznowienia postępowania karnego w jego sprawie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek o wznowienie postępowania nie jest zasadny i z tego powodu został oddalony.

Przed przystąpieniem do merytorycznej oceny zasadności wniosku warto przypomnieć, że podstawa do wznowienia postępowania z art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k. aktualizuje się dopiero wówczas, gdy zgłaszane we wniosku nowe fakty lub dowody w wysokim stopniu uprawdopodobniają wadliwość wydanego orzeczenia i w takim samym stopniu wskazują, że po wznowieniu postępowania zapadnie orzeczenie zasadniczo odmienne od orzeczenia poprzedniego, zaś ciężar dowiedzenia tych okoliczności spoczywa na tym, kto wnosi o wznowienie postępowania (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 2018 r., V KO 6/18, Lex nr 2506138). Ponadto ocena przydatności proponowanych przez wnioskującego o wznowienie postępowania nowych dowodów powinna być dokonywana nie samoistnie, ale w ścisłym powiązaniu z oceną dotychczas zgromadzonych w postępowaniu dowodów (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2018 r., V KO 24/18, Lex nr 2488099; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 marca 2010 r., sygn. akt IV KO 148/09, OSNwSK 2010/1/611).

W pierwszej kolejności należy odnieść się do wskazywanej przez wnioskodawcę potrzeby przeprowadzenia dowodów z zeznań świadków: P. P. (lekarz), A. M., J. R. (pielęgniarki) oraz J. N., P. N., B. R., E. Ź., W. Z. i M. Z. (faktyczni opiekunowie pokrzywdzonego).

Z treści wniosku wynika, że okolicznością, jaka miałaby być udowodniona za pomocą dowodów pozyskanych z ww. osobowych źródeł dowodowych, jest stan zdrowia pokrzywdzonego Z. P. podczas jego pobytu w Domu dla Ludzi Bezdomnych, Starszych i Samotnych Fundacji [...] w D.. Zauważyć przy tym należy,

że we wniosku o wznowienie teza dowodowa jest zarysowana w sposób bardzo ogólny i lakoniczny, a przede wszystkim nieprecyzyjny. W rzeczywistości jedynie można się domyślać, że wnioskujący usiłuje podważyć ustalenia Sądu Okręgowego w W. dotyczące stanu psychosomatycznego pokrzywdzonego Z. P. i jego zdolności do podejmowania samodzielnych decyzji związanych z dysponowaniem składnikami swojego majątku.

W ocenie Sądu Najwyższego przeprowadzenie dowodów z ww. świadków nie może doprowadzić do wydania w sprawie skazanego odmiennego orzeczenia, nie uprawdopodobnia też w stopniu wysokim jego wadliwości. Trzeba bowiem zauważyć, że sąd I instancji przeprowadził wnikliwe postępowanie dowodowe na okoliczność stanu zdrowia pokrzywdzonego. Wnioskodawca pomija oczywiste dowody w postaci opinii sądowo – psychologicznej z dnia 9 marca 2011 roku (k. 70), opinii psychiatrycznej (k. 203 – 204), historii choroby Z. P. (k. 464-496), kopii postanowienia Sądu Okręgowego w W. z dnia 13 lipca 2010 r. w sprawie o sygn. akt XXV Ns [...] o ubezwłasnowolnieniu całkowitym Z. P., utrzymanego w mocy postanowieniem Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 10 czerwca 2011 r. (k. 520, k. 608, k. 612- 621), opinii sądowo psychologicznej z dnia 15 października 2012 r. (k. 812 - 822). Toteż okoliczność, na które miałyby zostać przesłuchane te osoby w kontekście przeprowadzonych dowodów nie mogą mieć istotnego znaczenia dla wydanego rozstrzygnięcia. Wobec treści wyżej przedstawionych dowodów nie sposób uznać, by zeznania osób wskazywanych przez obrońcę skazanego miały wpływ na treść ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd Okręgowy w W..

Drugim argumentem na rzecz wznowienia postępowania karnego wskazanym we wniosku było wydanie w sprawie błędnej opinii sądowo-psychiatrycznej w kwestii stanu zdrowia oskarżonego. Zdaniem skazanego opinia ta była nierzetelna. W tym miejscu należy przypomnieć, że sąd w sprawie o wznowienie postępowania nie dokonuje na nowo oceny zebranych w toku procesu dowodów i poprawności przyjętych w oparciu o nie ustaleń faktycznych będących podstawą prawomocnego wyroku, czy też oceny zasadności orzeczenia sądu pierwszej instancji, tak jak to się czyni w ramach kontroli instancyjnej. Sąd orzekający w sprawie o wznowienie jest wyłącznie uprawniony zbadać, czy ujawniły

się nowe fakty lub dowody, wykazujące znaczne prawdopodobieństwo błędności tego wyroku skazującego (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 grudnia 2013 r., V KO 71/13, LEX nr 1400598; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2018 r., III KO 11/18, Lex nr 2490297). Wobec powyższego krytyczna ocena opinii biegłych dokonana przez skazanego nie może doprowadzić do wznowienia postępowania karnego.

Ostatnim zagadnieniem podnoszonym we wniosku jest fakt toczącego się postępowania wyjaśniającego prowadzonego przez Rzecznika Praw Pacjenta, przedmiotem którego jest ewentualne naruszenie praw M. N. jako pacjenta Oddziału Psychiatrii Sądowej Szpitala i Ambulatorium Zakładu Karnego [...] w Ł.. We wniosku wskazano, że okoliczność tą należy rozważyć jako fakt, „iż w związku z postępowaniem dopuszczono się przestępstwa”. Powiązywanie tego faktu z treścią wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 17 listopada 2017 r. jest całkowicie bezpodstawne. Należy przypomnieć, że zgodnie z art. 540 § 1 pkt 1 k.p.k. postępowanie karne wznowia się, jeżeli w związku z postępowaniem dopuszczono się przestępstwa, a istnieje uzasadniona podstawa do przyjęcia, że mogło to mieć wpływ na treść orzeczenia. Dodatkowo fakt popełnienia czynu zabronionego musi być ustalony prawomocnym wyrokiem skazującym, chyba że orzeczenie takie nie może zapaść z przyczyn wymienionych w art. 17 § 1 pkt 3-11 lub w art. 22 k.p.k. (art. 541 § 1 k.p.k.). Wobec tego, że do wniosku o wznowienie nie załączono takiego wyroku skazującego lub innego orzeczenia, o którym mowa w art. 541 § 1 k.p.k., wskazana okoliczność prowadzenia postępowania wyjaśniającego przez Rzecznika Praw Pacjenta nie może w żaden sposób uzasadniać wznowienia postępowania karnego wobec skazanego.

Mając na względzie, że we wniosku nie wskazano na nowe fakty lub dowody uzasadniające konieczność wznowienia postępowania, orzeczono jak w części dyspozytywnej postanowienia.

Ze względu na powody, które zdecydowały o wyznaczeniu wnioskodawcy obrońcy z urzędu, na podstawie art. 624 § 1 k.p.k., zwolniono go od ponoszenia kosztów sądowych postępowania wznowieniowego.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy postanowił jak na wstępie.